

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Horváth - Dr. Jakab Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Jakab Sándor ügyvédi iroda címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogok megsértésével kapcsolatos perében a Kaposvári Törvényszék 2018. június 27. napján kelt 9.P.21.882/2017/13. számú ítélete ellen a felperes által 16. sorszám alatt előterjesztett és 18. sorszám alatt részletesen indokolt fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2014. szeptember 5. napján utasként részese volt egy, az ...-es autópályán történt közúti balesetnek. A balesetet megelőzően rövid időtartamú videofelvételt készített a birtokában lévő, de nem saját tulajdonát képező mobiltelefonnal. A balesetet követően büntetőeljárás indult a gépjárművet vezető, **H.I.** vádlott ellen, amely a Marcali Járásbíróság előtt volt folyamatban 4.B.11/2015. szám alatt, és amelynek során a rendőrség a fenti mobiltelefont, mint bizonyítékot, lefoglalta. A vádlott bűnösségét a Marcali Járásbíróság a 4.B.11/2015/20. számú - a Kaposvári Törvényszék 1.Bf.596/2016/5/I. számú végzésével 2017. március 29. napján jogerőre emelkedett - ítéletével közúti baleset okozásának vétsége miatt megállapította. A jogerős ítélet indokolása szerint a vádlott a balesetet megelőzően 334 km/h óra sebességgel is közlekedett. A felperes a lefoglalás és a felvétel büntetőeljárásban történő felhasználása ellen nem emelt kifogást, annak jogosságát elismerte.

Alperes a nyomozás befejezésekor, a vádemelési javaslatról szóló közlemény részeként, a büntetőeljárás lefolytatását megelőzően, 2015. január 19. napján a videofelvétel egy részét feltette a „**p.hu**” weboldalra. Ehhez az alperes nem kért engedélyt a felperestől, azonban a közzététel által ez a tartalom elérhetővé vált a különböző sajtóorgánumok részére.

A felperes keresetet terjesztett elő annak megállapítása iránt, hogy az alperes megsértette szerzői jogait, alkotmányos alapjogait és az emberi méltósághoz, lelki egészséghez fűződő személyiségi jogait is. Keresetében kérte, hogy a bíróság az alperest tiltsa el a további jogsértéstől, egyben kötelezze arra, hogy biztosítson az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot a felperes részére és ennek során jelentesse meg a „**p.hu**” weboldalon a jogosulatlan felhasználás tényét. Kérte továbbá

kötelezni az alperest arra, hogy fizessen meg a felperes részére kártérítés (elmaradt vagyoni előny) jogcímén 3.562.015 forintot, valamint sérelemdíj jogcímén 500.000 forintot. Emellett perköltség megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

A felperes elismerte, hogy az alperes jogszerűen járt el a mobiltelefon lefoglalása során, kifejtette azonban, hogy véleménye szerint a telefonon található, a balesettel összefüggő felvételt vagy annak egy részét kizárólag a felperes külön engedélyével tehetné volna közzé. Álláspontja szerint az alperes a felvételt még részben sem tehetné volna fel az internetre, figyelemmel arra, hogy a felperes által készített felvétel esetében szerzői jogi védelem alá eső alkotásról van szó, így ezzel megsértette szerzői jogait.

Sérelemdíj iránti igényét arra alapította, hogy az alperes minden további biztonsági intézkedés nélkül tette fel az internetre a felvételt. A rendőrségi hírportálról az szabadon átvehető volt és az átvevő sajtóorgánumok által közzétett tartalmaknál megjelent hozzászólások sértették személyiségi jogait.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult, vitatta a kereset jogalapját és összecszerűségét is. Álláspontja szerint a felperes által készített felvétel nem esik szerzői jogi védelem alá, ugyanis annak tárgya minden esetben gondolatok egyéni-eredeti formába öntése, nem pedig maga az annak alapjául szolgáló tartalom. Kifejtette, hogy a perbeli felvétel nem minősül alkotásnak, ugyanis az nem a felperes szellemi tevékenységének eredményeként jött létre és nem hordozza magában az egyéni jellegre vonatkozó követelményt. Az alperes álláspontja szerint nem elhanyagolható az a körülmény sem, hogy a felperes által készített felvétel egy része a büntetőeljárás során, a vádemelési javaslatról szóló közlemény részeként került közzétételre a rendőrségi portálon. A közzététel előtt az alperes sajtószóvivője egyeztetett az eljáró ügyészséggel is, amely a közzétételt engedélyezte. Mindezek miatt a felvétel közzététele személyiségi jogokat nem sért. Hivatkozott az alperes arra is, hogy a közzététel során utalás történt arra, hogy a felvételt a jármű utasa készítette, vagyis nem úgy tüntette fel azt, mintha saját szerzeménye lenne. Emellett az alperes nem adott engedélyt a sajtó részére történő átvételre, a felvétel a „**p.hu**” weboldaltól volt elérhető és átvehető. Hangsúlyozta az alperes, hogy a rendőrségi portálon a hozzászólásokat nem engedélyezte.

Ellenkérelmében az alperes a felperes keresetét összecszerűségében is vitatta. Kifejtette, hogy a felperes nem hivatkozhat elmaradt vagyoni előnyre, ugyanis nem tett annak érdekében semmit, hogy a videofelvételt kereskedelmi forgalomban hasznosítsa, vagyoni előnyre tegyen szert abból vagy azt legalább megkísérelje. Álláspontja szerint a felperes sérelemdíjra sem jogosult, ugyanis az alperes a közleménynél nem engedélyezte a hozzászólásokat, az tőle független tény, hogy az átvevők oldalain a kommenteket engedélyezték és ezek esetlegesen sértették a felperes személyiségi jogait. Az alperes véleménye szerint ezért nem felelős.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 200.000 forint perköltség megfizetésére.

Határozatának indokolásában a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 1. § (1) - (4) bekezdései, 9. § (1) bekezdése, 10. § (1) bekezdése, 13. §-a és 16. § (1), (3) és (4) bekezdései felhívásával megállapította, hogy a felperes által készített felvétel nem esik szerzői jogi védelem alá.

Figyelemmel volt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a felperes kereseti kérelme jogcímeiként alapvetően az Szjt. 94. §-a rendelkezéseit, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdését, 2:52. §-át, továbbá 6:522. § (1) bekezdését és (2) bekezdés b) pontját jelölte meg.

Kifejtette, hogy az Szjt. fenti rendelkezései alapján szerzői jogi védelemben a törvény az irodalmi, tudományos, művészeti alkotásokat, valamint a felhasználásukhoz kapcsolódó teljesítményeket részesíti. A szerzői jogi védelmet az alkotás egyéni, eredeti jellege alapozza meg, ez a védelem feltétele. A felperes által készített felvétel esetében nem gondolatok egyéni-eredeti formába való öntéséről van szó, ily módon az nem minősül alkotásnak és nem esik szerzői jogi védelem alá, ezáltal nem lehet szó szerzői jogi sérelemről és személyiségi jogok megsértéséről sem.

A kártérítési igény kapcsán kitért arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes e körben még tényállítást sem tett arra vonatkozólag, mit tett hogy a felvételt hasznosítsa, emellett nem volt bizonyított, hogy saját felhasználás esetén is olyan nézettséget ért volna el ezzel, mint ami a rendőrségi portálon történő megjelentetés okán előállt. Az alperes a közzététel során a 26/2003. (VI. 26.) BM-IM együttes rendeletben foglaltaknak megfelelően járt el, a további sajtóorgánumok által engedélyezett hozzászólások kapcsán az alperest felelősség nem terheli.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a keresetének megfelelő ítélet meghozatalát kérte, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését. Felperes álláspontja szerint a felvétel megfelel az Szjt. 1. § (1) bekezdésében, (2) bekezdés g) pontjában és (3) bekezdésében rögzítetteknek, így szerzői jogvédelem tárgyát képezi. Kiemelte, hogy a felvétel közzétételéhez nem járult hozzá, csupán a mobiltelefon lefoglalása, a vonatkozó tartalom kinyerése és annak kizárólag a büntetőeljárásban történő felhasználása ellen nem emelt kifogást. Hangsúlyozta, hogy az alperes minden biztonsági intézkedés nélkül tette hozzáférhetővé a felvételt a rendőrségi portálon, nem akadályozta meg az illegális adatfelhasználásokat, erre kísérletet sem tett, az érintett audiovizuális mű a „p.hu” weboldalról átvehető volt. Véleménye szerint alperes megfosztotta őt a felvétel nyilvánosságra hozataláról való döntéstől, illetve szerzői jogainak teljességétől, beleértve a kereskedelmi formában való hasznosítást is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kiemelte, hogy a perbeli felvétel nem tartalmaz olyan többletet, hozzáadott értéket amelytől egyénivé válna, nem közvetíti a szerző gondolatait, amely alapján alkotásnak minősülne és ekképpen szerzői jogi védelem alá eshetne. A kártérítési igénnyel kapcsolatban kifejtette, hogy a felperes nem igazolta kárát és annak összegszerűségét, továbbá azt is, hogy a felperes semmit nem tett azért, hogy a felvétel felhasználásából vagyoni előnyre tegyen szert, így elmaradt vagyoni előnyre nem hivatkozhat. Felperes személyiségi jogainak megsértésével kapcsolatban az alperes előadta, hogy a rendőrségi közleménynél a hozzászólásokat nem engedélyezte. Azért, mert az átvevő sajtóorgánumok saját oldalaikon a kommenteket engedélyezték, az alperes nem tehető felelőssé.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytállóan állapította meg a tényállást, abból helyes következtetéseket levonva hozta meg döntését és ezért a keresetet elutasító érdemi döntésével a másodfokú bíróság egyetértett, így az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta, utalva az 1952. évi Pp. 254. § (3) bekezdésére.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokaival is egyetértett, azokat megismételni nem kívánja, a felperes fellebbezése kapcsán az alábbiakat hangsúlyozza.

Az Szjt. preambuluma szerint a technikai fejlődéssel lépést tartó, korszerű szerzői jogi szabályozás meghatározó szerepet tölt be a szellemi alkotás ösztönzésében, a nemzeti és az egyetemes kultúra értékeinek megóvásában; egyensúlyt teremt és tart fenn a szerzők és más jogosultak, valamint a felhasználók és a széles közönség érdekei között, tekintettel az oktatás, a művelődés, a tudományos kutatás és a szabad információhoz jutás igényeire is; gondoskodik továbbá a szerzői jog és a kapcsolódó jogok széles körű, hatékony érvényesüléséről.

Erre figyelemmel kellett értelmezni az Szjt. következő rendelkezéseit.

Az Szjt. 1. § (1) bekezdése szerint ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat. A (2) bekezdés g) pontja alapján szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen a filmalkotás és más audiovizuális mű (a továbbiakban együtt: filmalkotás). A (3) bekezdés szerint a szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.

A másodfokú bíróságnak elsősorban azt kellett vizsgálnia, hogy a perbeli felvétel -audiovizuális műként - alkotásnak minősül-e és így szerzői jogi védelem alá esik-e. E nélkül ugyanis nem lehet szó a szerzői jogok megsértéséről, elmaradt vagyoni előnyről és személyiségi jogok megsértéséről sem.

A védelem alá eső szerzői művek (alkotások) közös jellemzője egyrészt, hogy a műnek (alkotásnak), mint eredménynek az irodalom, a tudomány vagy a művészet területére kell esnie; másrészt, hogy a szerző szellemi tevékenysége folytán olyan egyéni, eredeti külső és belső formát öltön, olyan egyéni jelleggel bírjon, amely minden más alkotástól megkülönbözteti. A szellemi tevékenységből fakadó egyéni jelleg kifejezi, hogy csak egy szellemi mozgástérben való választás lehet alkotás. Egy nyilvánvaló vagy közhelyszerű megoldás nem elegendő ehhez, szükséges egy minimális színvonal, amely minimális szint egyébként műtípusonként eltérő lehet. A szellemi tevékenységből fakadó eredeti jelleg azt jelenti, hogy a mű más alkotásoktól való megkülönböztethetősége a tartalmi és formai elemek kifejezésének módjában megnyilvánul. Az egyéni, eredeti jellegnek és így a szerző alkotó, szellemi tevékenységének ki kell fejeződnie a művön, e nélkül alkotásról egyáltalán nem is lehet szó.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a mobiltelefonnal készített videofelvétel önmagában nem olyan szellemi termék, amely szerzői jogi védelem alá esik. A felperes csupán elkészített egy „nyers” felvételt, eközben és utólag sem végzett olyan szellemi tevékenységet (például vágás, szerkesztés, stb.), amely azt más hasonló felvételektől megkülönböztette volna. A felvétel nem hordozza magán egy szerzői mű fenti jegyeit, hiányzik belőle az a szellemi teljesítmény amely egyénivé, eredetivé és így alkotássá teszi. Csak e feltétel esetén jöhet számításba az Szjt. 1. § (3) bekezdés II. mondata, amely szerint a védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől. Ez a rendelkezés tehát csak akkor lett volna alkalmazható, ha a perbeli felvétel eléri azt a minimális szintet, amely ahhoz szükséges, hogy egyáltalán alkotásnak minősüljön. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez nem valósult meg.

Vizsgálta a másodfokú bíróság azt is, hogy a felperes részére más jogcímen lehetséges-e védelmet nyújtani, ilyenre azonban a felperes sem hivatkozott és a másodfokú bíróság a Ptk. 2:55. §-át nem tartotta alkalmazhatónak.

Mivel a felperes első kereseti kérelmét szerzői jogainak megsértésére alapította, a fentiek alapján az nem volt teljesíthető.

A felperes második kereseti kérelmét személyiségi jogainak a felvételt átvevő honlapokon közzétett kommentekkel történő megsértésére alapította, amiért alperest tartotta felelősnek, mert szerzői jogait megsértve tette közzé a videofelvételt, amit mások átvehettek. A videofelvétel alperes általi közzététele azonban a fentiek szerint nem sértette meg a felperes szerzői jogát, nem minősült tehát ez olyan jogellenes magatartásnak, ami a felperes által sérelmezett kommentekkel okozati összefüggésben állhat. A sérelemdíj iránti igény ebből adódóan alaptalan.

A fellebbezés eredménytelensége miatt a felperes köteles az 1952. évi Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó 78.§ (1) bekezdése alapján az alperes részére 100.000 forint másodfokú perköltséget megfizetni, amelynek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint (5) bekezdése alapján állapította meg, a 3.§ (6) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel arányban mérsékelve. A költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§ alapján a felperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

écs, 2019. január 10.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró